

Naročnina za celo leto
2 K.

Posamezna številka velja
6 vin.

Naročnina se tudi na
pol leta plačuje in se
mora poslati vnaprej.

Cena oznanil je za eno
stran 64 K, 1/2 strani
32 K, 1/3 strani 16 K,
1/4 strani 8 K, 1/8 strani
4 K, 1/16 strani 2 K, 1/32
strani 1 K.

Privečkratnem oznanilu
je cena posebno znižana.

Za oznanila (insertate)
uredništvo in upravni-
štvo ni odgovorno.

Uredništvo in uprav-
ništvo je v Ptujju v
gledališkem poslojuju
štev. 3.

Štajerc izbija vsaki drugi
petek, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastoj.

Rokopisi se ne vračajo
in se morajo najdalje do
podeljka pred izdajo
dotične številke vpslati.

Štev. 18.

V Ptujju v nedeljo dne 2. septembra 1906.

VII. letnik

Sveti Peter in petelin. . .

Trikrat je petelin zapel in trikrat je sveti Peter Boga zatajil. . . Pri nas na Slovenskem pa poje petelin vsak dan in vsak dan zataja slabi duhovni stokrat vse to, kar bi jim moralo biti najsvetejše in nedotakljivo!

In zato smo primorani, da spregovorimo mirno besedo. Hujškači jo bodo zavijali, ali ne obračamo se do njih, marveč do razsodnih ljudi, katerim je njih in njih potomcev bodočnost prva skrb. Kajti zdaj so se postavili naši sovragi v eno vrsto in kriče z najostudnejšimi lažmi prav po liguorijanski morali — brez nas, čez petelina, ki czanjuje zatajevanje Boga. . .

Motijo se naši sovražniki, ako mislijo, da napadamo duhovne zato, ker so duhovni. Dobro znamo veliki pomen vere, ki daje človeku nagotovilo, da njegov trud ni zamanj, ki mu daje moč, da vzdržuje trpljenje in ne vrže življenja proč kakor težko neznosno breme. In dobro razumemo pomen duhov. stanu. Duhoven naj bi bil voditelj občine, pastir, ki ima za svako ovco dobro besedo, ki tolaži, pomiruje, joka z žalostnimi, zatisne umirajočim ok, pripravljaja na smrt, — posebljena ljubezen bi moral biti duhoven, kajti Jezus ni zaničeval ni Magdalene, — Jezus je mislil in delal in zapel za ljudstvo in umrl na križu za ljudstvo.

Ali petelin poje in s krvavim srcem mogoče povedati, da stoteri duhovni vsak dan Boga zataja. Tega nismo mi krivi, to ni plod njegovega dela. Prosimo, — ali je zdravnik, ki zamači bolezen, kriv tej bolezni? Ali je požara kriv, ki prvi zavpije, da hiša gori? . . . Peter zataja Boga in petelin zapoje! Ko bi Peter tega ne storil, molčal bi tudi petelin. . .

Res je, imamo še nekaj duhovnikov, ki svoje dolžnost in nič drugega. A čudno, — te prave duhovne napadajo klerikalci sami. Kajti mogočna trojica Korošec-Lampe-Podgorc zahteva od vsacega kaplana, da postane agitator za prvaško politiko, kolporter za klerikalno nasopisje in divji nasprotnik vsega, kar hoče ljudstvu pridobiti košček boljsega življenja.

Socialno prašanje v nebesih.

Spisal Maks Eitelberg.*)

V nebesih so vedno fidelni. Enkrat gredo novorojeni otroci na zemljo — kar je seveda za dotičnike precej velikega pomena — potem prihajajo umrli ljudje v nebesa, ako imajo potrebno kvalifikacijo. In tako je vedno nekaj gibanja; noben trenutek ni miru.

Od nezmerne večnosti sem pa velja kot železni voznik, da se ima vršiti vsako rojstvo le slučajno, kakor tudi nikdo ne more izbrati poljubno smrt. Nikogar ne vpraša, kdaj in kje hoče umreti, nikogar ne vpraša, kdaj in kje hoče priti na svet. Ali nekega dne, ko je po nebesih revščina na svetu že velikanska, pričelo se je med angeli gibanje, ki je zahtevalo splošno direktno volilno pravo glede starišev. Večina umrlih ljudi je bila namreč zaprišana, da je le vsled tega ob svojo zemeljsko dediščino prišla, ker se ji je branilo, izvoliti si prave stariše, ki bi si smeli izvoliti le dobro podprtega očeta ali celo teto!

Namesto da bi torej angeljčki v predpisani beli knjigi, z liliho nedolžnosti v roki, na oblakih sedeli, učenarjali so demonstrativne izlete in kričali: »Sem s vami volilno pravico!« In ljubi Bog, ki misli za vsako

To je, kar nas loči, — to je, kar pripravlja petelina do petja. . .

Kadar bodo pošteni duhovni vrgli iz svoje srede smeti, kadar bodo zastavili svojo čast v svrhu, da bi bil vsak duhoven čist, pošten, vzoren apostel prezvišenih naukov nacarenskega sina mizarjevega, — takrat postane »Stajerc« odveč, takrat pobere moč in kopita in gremo. Ali dokler bodo zapeljavali nekrščanski, slabi duhovni ljudstvo, to ljudstvo, ki živi v temi in umazanosti, ostali in delati bomo tudi mi naprej, kazali bomo očitno na rane ljudskega trupla in kakor je Jezus sedel na gori in držal svojo nesmrtno pridigo, ki je premagala stoletja, — tako bomo i mi govorili naprej. . .

Nas ne prestraši nič. . . Ljudstvo, ki trpi, — kmet, ki obdeluje zemljo, tadar, ki lazi stotere metre pod zemljo, da pomaga bogatim k razkošju, obrtnik, ki prodaja svojo moč drugim, — nas bodo razumeli. Vsi drugi pa nas naj psujejo nadalje. . .

In zato: petelin poje. . . Peter, Peter, ne zatajaj Boga!

Politični pregled.

Avstrijska državna zbornica stopi v drugi polovici septembra zopet skupaj. Ako bodo hoteli poslanci kaj napraviti, imeli bodo zelo veliko dela. Kajti časa je komaj 1/4 leta in s prosincem 1907 poteče funkcijska doba. V tem času pa ima zborovati tudi delegacija, da uredi skupni proračun za prihodnje leto. Glavno delo v zbornici bode dala volilna reforma. Ako so posamezne stranke med počitnicami kaj zmešetarile, bode stvar vendar-le do konca leta gotova.

Pyhrinska železnica se je otvorila promet. To je del Taverske železnice in zmanjša oddaljenost Linca od Trsta za 20%. Železnica ima 8 postaj. V Klavsu teče proga v krunstalsko. Večji del železnice leži na zgorno-avstrijskem ozemlju, na Štajerskem pa vozi proga le 10 km dolgo. Največji tunel železnice je posruški, ki je 4766 m dolg.

Kontrolnih shodov letos ne bo, tako je od-

kreaturo tako dobro, jim jo je dovolil. Nebesa in zemlja sta bili iznemirjeni.

Kadar so odslej svetniki naznanili, da si želi na zemlji zakonski par otroka, pričelo se je najprvo poizvedbe o razmerah starišev. Ako so bili revni, vprašal je svetnik lahko desetkrat, a nikdo se ni oglasil. Vsi so gledali več na denar nego na dobro postrežbo. Smehljajoč se jih je gledal ljubi Bog, kadar so tiščali glavice skupaj in študirali v volilnih listah prihodnje svoje stariše ter poslušali dobre nasvete že umrlih otrok.

»Nikdar si ne izvoli rudarsko družino«, rekel je angeljček z ozkimi prsi, kateremu se je še vedno jetika poznala, »kajti potem prideš že s pokvarjenim zdravjem na svet. . .«

»Najprvo pogled, koliko pamzov že imajo,« svetoval je drugi mrtvi otrok: »pri bogatih stariših je najmlajši vedno mamin srček.«

»Izvoli si hišo, ki ima veliko znanja z gospodi,« dejala je umrla stara devojka; drugače ne dobiš moža in to je žalostno. . .«

»Glej, da bode tvoj stric ministerialni svetnik ali kaj podobnega,« menil je četrti, »potem prideš hitro naprej.«

»Pazi, da ne prideš kot nezakonski otrok na svet,« svaril je angelj.

ločilo domobransko ministerstvo in najbrže se za vselej odpravijo.

Kronika. V Essenu so priredili klerikalci te dni katoliški shod Nemčije. — Bivši vojni minister pl. Krieghammer je umrl v Ištu; rojen je bil l. 1832, vojni minister pa je postal l. 1893. — Govornik kmetске deputacije je dejal srbskemu kralju: »Ako niso meje v 4 tednih odprte, so vsi srbski kmetje uničeni!« Kakor se vidi, je colninska vojna med Srbijo in Avstrijo res jako nevarna za srbsko kmetijstvo. — Danski kralj si hoče priložiti še ime kralja otoka Islandije. — V združenih državah Amerike se pripravljajo zopet na volitev prezidenta; republikanci so postavili kandidatom dosedanega predsednika Roosevelta, demokrati pa kandidirajo J. G. Cannona. — Kitajski mornarski roparji so oplenili angleški parnik »Krauping« v kitajskem morju. — Žetev na Ogrskem je razven koruze končana; pridelalo se je vsega skupaj za 47 milijonov meterčnih centov. — Ogrska kreditna banka je napravila čez 3 milijone kron dobička.

V Španiji se dani! Špansko državo so ugonobili slabi duhovniki. Ta država, katere kralj je v srednjem veku dejal, da v njegovi deželi solnce nikdar ne zahaja, je vkljub svojemu bogastvu popolnoma izsesana od požrešnih menihov in jezuitov. Ali zdaj se je pričelo daniti tudi v Španiji. Narod zahteva osvoboditev in narodu se mora ukloniti vse! Zdaj se pripravlja na Španskem to, kar se je zgodilo na Francoskem. Vlada je podelila papežu ultimatum glede škofjskih plač, zakonov in pokopališč. Ako bi papež vladine zahteve ne sprejel, se opusti konkordat, to se pravi: cerkev in država sta ločeni! Požrešnost klerikalizma ugonoblja cele narode.

Krjava Rusija. Boj traja naprej. Na obeh straneh se rabi najhujša sredstva in kri teče v potokih. 18. t. je aretovala policija večje število upornikov v Varšavi. Posledica tega je bila, da so postrelili uporniki še isti dan nad 40 policajev. Bolnišnice so prenapolnjene. Kmetje pa se dvigajo po vseh pokrajinah. Zemlje zahtevajo in zažigajo gradove. Vlada predsednika Stolypina

In tako so obdržavali kar cele zbere. Najbolj iskane so bile hiše milijonarjev. Sveti Peter je izdelal pet let po upeljavi volilne pravice statistiko. Največ glasov (90%) dobila je visoka financa, okroglo 8% je padlo na plemenitaške družine. Delavce, kmete sploh nikdo volil ni.

In na zemlji se je vse spremenilo.

Uboji vragi so hodili po cerkvah in prosili za otroke, — a prosili so zamanj. A žene bogatincev so imele grozno veliko otrok. Pri njih so prišli dvojini trojčki (dva para trojčkov) in trojni dvojčki (tri pare dvojčkov). Listi so jokali o prenapornem delu hebank. Premoženje se je razbilo. Posamezne vladarske družine so dobivale na tucate postranskih linij in marsikateri visokorojeni sinko moral je postati cestni pometlač. Kmalu se je udomačila sega, da so vrgle neveste vse bogastvo proč. Nesebična ljubezen je triumfirala. Obenem pa so delavske družine izumirale. In kmalu so stale delavnice in fabrike. Zemlja je izgledala kakor po 30. letni vojni.

In ljubi Bog je odvel angeljnom volilno pravico. Saj so itak izprevideli, da se ljudem ne da pomagati iz nebes; da si morajo že sami pomagati, ako hočejo boljše razmere. . .

*) »Neue Glühlichter« 1899; iz nemščine prevedel — ar —.